

Verzorging van een nefrostomiekatheter

Bij u is onlangs een nefrostomiekatheter ingebracht. Dit is een dun slangetje dat via een opening in uw zij in het nierbekken is ingebracht. Om te voorkomen dat de katheter uit de nier valt, zit deze met een hechting aan de huid vast. De hechting wordt afgedekt met een fixatiepleister.

Door de nefrostomiekatheter kan de urine uit de nier in de opvangzak lopen. Meestal zult u ook op de normale manier plassen, omdat de andere nier ook urine produceert. In deze folder vindt u aanwijzingen voor het omgaan met de katheter en wat u kunt doen als u klachten krijgt.

Algemeen

U bent patiënt bij de afdeling Urologie van Amsterdam UMC, locatie VUmc. Dit is een universitair medisch centrum waar medisch specialisten worden opgeleid. Zij doen zelfstandig spreekuren en assisteren bij operaties. Daarom kan het gebeuren dat u een afspraak heeft bij uw uroloog en een andere dokter aantreft. Dit is een arts in opleiding tot specialist (AIOS). Hij of zij werkt zelfstandig, maar altijd onder verantwoordelijkheid van uw uroloog. Spreekt u liever uw eigen uroloog, geef dit dan aan als u een afspraak maakt. Indien mogelijk proberen wij met uw wens rekening te houden.

Verzorging (zelf, thuiszorg of mantelzorg)

- Was altijd goed uw handen voor en na het vervangen van de fixatiepleister.
- Verwissel de fixatiepleister minimaal 2 keer per week. In het ziekenhuis is u geleerd hoe u dit moet doen.
- Als de pleister eraf is, was dan de huid met water en dep de insteekopening droog met een schone handdoek.
- Controleer of de katheter met de hechting nog goed vastzit aan de huid.
- Plak nu een schone fixatiepleister op de huid.
- Zorg altijd voor een goede doorstroming van de urine. Van belang is dat:
 - u de opvangzak regelmatig leegt in het toilet;
 - de opvangzak lager hangt dan de blaas als u loopt, zit of ligt;
 - u dagelijks voldoende drinkt, minimaal 2 liter;
 - de afvoerslang van de katheter niet strakgetrokken is;
 - u loszittende kleding draagt om te voorkomen dat de urinestroom door strakke kleding wordt onderbroken;
 - er geen knik in de katheterslang zit.
- Met een nefrostomiekatheter kunt u gewoon douchen (mits afgeplakt).
- De vlinderpleister altijd laten zitten!

Meest voorkomende probleem met de katheter

Het meest voorkomende probleem is dat er geen urine wordt geloosd. Als er geen urine meer in de opvangzak loopt, kunt u zelf het volgende nagaan:

- Zitten er knikken in de katheterslang, waardoor de urine niet in de zak kan lopen?
- Bevindt de opvangzak zich onder het niveau van de nier?
- Is de opvangzak goed aan het uiteinde van de katheter aangesloten?
- Heeft u voldoende gedronken?

Meest voorkomende klachten:

blaasontsteking of nierbekkenontsteking

De kans op het krijgen van een infectie is groot. Het is daarom van belang dat er een goede doorstroming van urine is, en dat u de hygiënevoorschriften in acht neemt. Antibiotica zijn meestal niet nodig.

Wanneer hulp invoepen?

- Als u aanhoudend veel pijn heeft in de nierstreek.
- Als gedurende twee à drie uur geen lozing van urine in de opvangzak is geweest en u de punten genoemd bij de meest voorkomende problemen bent nagegaan.
- Als u last heeft van aanhoudende urinelekkage via de insteekopening van de katheter en er geen urine in de opvangzak komt. Vaak gaat dit gepaard met pijn of koorts. De katheter kan in dit geval verstopt zijn.
- Als de katheter uit de nier valt.
- Als u koorts heeft (hoger dan 38.5°C) en/of koude rillingen. Neem in deze gevallen altijd contact op met het ziekenhuis.

Katheterzakken

Er zijn twee soorten opvangzakken: een kleine voor overdag (dagzak) en een grote voor 's nachts (nachtzak). De dagzak bevestigt u aan het uiteinde van de katheter en zet deze met bandjes vast aan uw bovenbeen. De verbindingsslang maakt u korter door de slang op de gewenste lengte af te knippen.

De nachtzak heeft een lange verbindingsslang. De opvangzak kunt u hierdoor in het rekje aan uw bed hangen.

Om de opvangzakken te legen, opent u het kraantje aan de onderkant van de zak en laat u de urine in het toilet wegstromen. U hoeft hiervoor de zak niet eerst te ontkoppelen. U kunt een opvangzak zeven dagen gebruiken. Als een zak beschadigd raakt, moeilijk leeg te maken is of onaangenaam is om te dragen, kunt u de zak eerder vervangen. Als u de zak verwisselt, kunt u de gebruikte zak doorspoelen met water en de volgende dag of nacht weer gebruiken.

Verkrijgen kathettermateriaal

Het kathettermateriaal wordt verstrekt door een medische speciaalzaak. Het ziekenhuis werkt hiermee samen. Als u met een verblijfskatheter naar huis gaat, krijgt u van de afdeling een startpakket mee en een kaartje met de adresgegevens van de medische speciaalzaak. De afdelingsverpleegkundige vraagt u toestemming om de gegevens van uw ziektekostenverzekering aan de medische speciaalzaak door te geven. De medische speciaalzaak declareert de kosten voor het startpakket rechtstreeks bij uw verzekeraar. Als u extra materialen nodig heeft, kunt u uw bestelling telefonisch doorgeven aan de medische speciaalzaak. Bestellingen die op werkdagen voor 14.00 uur zijn doorgebeld, worden de volgende dag via de post thuis bezorgd. Voor advies is de medische speciaalzaak 24 uur per dag bereikbaar.

Informatie

Voor al uw vragen kunt u telefonisch contact opnemen met het verpleegkundig spreekuur via (020) 444 1103. Het verpleegkundige spreekuur is van maandag tot en met donderdag van 8:00 uur tot 9:00 uur en van 13:00 tot 14:00 uur, vrijdag van 8:00 tot 10:00 uur.

Voor spoedeisende zaken kunt u het ziekenhuis bereiken:

- binnen kantooruren, via de polikliniek Urologie op nummer (020) 444 1103;
- buiten deze tijden kunt u het algemene nummer van het ziekenhuis bellen: (020) 444 4444 en vragen naar de dienstdoende uroloog.

Daarnaast kunt u terecht op de website:

www.vumc.nl/afdelingen/urologie

Tot slot

Deze folder bevat algemene informatie. Het is bedoeld als extra informatie naast het gesprek met uw behandelend arts.